

ster angivet som en af Grundene dertil, at der er en Overproduktion af Teologer, og at man derfor vil aabne en Udvej for dem til at komme ind i Lærervirksomhed. Men da der ingen Mangel er paa Seminarister, vil dette have til Følge, at der vil blive Overflod paa Seminarister. Min Mening er nu den, at Lærerkræfterne helst skulle komme fra de lave Lag i Samfundet. Nu gælder ikke mere det gamle Ord, at den, der ikke duer til andet, altid kan blive Bonde; thi nu er Stillingen som Bonde, som Jørdbruger, slet ikke saa behagelig, det kræver tværtimod store Forudsætninger for at kunne være en dygtig Bonde. Jeg har ligeledes hørt sige, at de teologiske Kandidater, som forlode den egentlige Præstegerning og gik ind i Skolen, tit gjorde det, fordi de ikke egnede sig til den anden Gerning; man maa dog huske paa, at Religionsundervisningen er fælles for begge Embeder, baade for Kirken og Skolen, for saa vidt de paagældende da undervise i Religion. Jeg kunde ikke ønske, at Forholdet blev saaledes; at de, som ikke duede til at beklæde Præstembeder, kunde være dygtige nok til Lærergerningen. For Resten har jeg forstaaet den højtærede Ministers Udtalelser ved Lovforslagets Forelæggelse saaledes, at det var med bestemt Hensyn til de kommunale Realskoler, man ønskede at have akademisk dannede Mænd, og det kunde jeg for saa vidt indrømme, der kunde være noget i, men saa maa jeg rigtignok som før sige med Holberg, at det smager stærkt af „honnet Ambition“; thi at der ikke nu, især med de Kursus, vi have, skulde være tilstrækkelig uddannede Seminarister, som kunde undervise ogsaa i Sprog og Matematik, maa jeg betvivle med det Kendskab, jeg har til Lærerne i det hele taget, skønt jeg ikke overser de Forhold, som for Tiden ere til Stede ved de kommunale Realskoler. Og jeg havde maaske slet ikke nævnt den anden Sag, naar ikke den højtærede Minister selv havde nævnt den i Forbindelse med Spørgsmaalet om de teologiske Kandidater. Det er imidlertid noget, jeg ikke skal tillægge videre Betydning. Det er et af de Punkter, man kan forhandle videre om i Udvalget.

Det glæder mig at høre af den højtærede Minister selv, at han vel til Nød kunde undvære Konsulenten, men at han dog grumme gerne vilde have ham. Der er saa mange Ting, man gerne vil have, men som man maa undvære, naar det medfører Udgifter i Tider som disse, hvor man maa spare paa alle Maader. Det maa

jo indrømmes, at de Repræsentanter her paa Rigsdagen, der staa Befolkningen nærmest, ere gaaede Lærerne saa nær med Hensyn til Lønningerne, som de troede, de kunde forsvare lige over for Lærerne, netop for at skaane Befolkningen for Byrder. Man maa huske paa, at det ikke er en ubetydelig Nedsættelse af Lærerlønningerne, der er sket i Sammenligning med, hvad der oprindeligt var foreslaaet. I denne Sammenhæng har jeg ment at kunne fremdrage Spørgsmaalet om Konsulenten. Naar han ikke skal ansættes — og det kan jeg ikke tro er Grunden — for at Ministeren kan faa en bedre Raadgiver, kan jeg slet ikke indse, at han er nødvendig, da Ministeren har saa mange Tilsynsmænd, som kunne vejlede ham med Hensyn til Skolevæsenets Tilstand. Naar denne Embedsmand ikke er absolut nødvendig i Ministeriet, finder jeg, at vi godt kunne undvære ham. Det er mit Standpunkt, at de Embedsmænd, vi have, skulle lønnes forsvarligt, men vi skulle ingen overflødige Embedsmænd have.

Den højtærede Minister udtalte, at da Staten nu skulde give et forøget Tilskud til Skolerne, skulde den ogsaa have det fornødne nøjere Tilsyn med dem, og at det netop skulde give sig Udslag ved den forandrede Indstillingsmaade til Lærerembederne. Det kan jeg ikke indrømme. De Udgifter, der ville medgaa, betale vi selv, blot ad en Omvej, og jeg indser ikke, at det skulde kunne give nogen som helst Anledning eller noget Paaskud til at tage nogen Myndighed fra Befolkningen. Jeg kan saa meget mindre billige denne Tankemaade, som den værste Skade ved hele vor Skolevæsen efter min Erfaring er den, at Børneskolen staaer for fremmed over for Hjemmet. Den er indført ved Tvang, og det lider og har den altid lidt under. Alle de Baand, der binde stærkere mellem Skole og Hjem skulde nok med Tiden gøre deres Virkning, og det var paa Grundlag af denne Tanke, at mine Meningsfæller nede i Folketinget kom med et Forslag om at udvide Skolekommissionerne, og det er af samme Grund, at jeg holder paa, at man ikke maa røre ved den Indflydelse, Befolkningen nu har med Hensyn til Indstilling til Lærerembederne. Der er, som den højtærede Minister selv udtalte, ikke nogen, der er mere interesseret i at faa gode Lærere end Forældrene. Er der noget, de have Varme for og Kærlighed til, og som de gerne ville gøre godt for, er det deres Børn. Jeg tror, at vi, der sidde ude i Befolkningen, gøre vor Gerning i Skolen eller sende vore